

Hoefslag

Reset door Yvet:
"Imola wist niet beter"

De keuzes van
Patrik Kittel

Plus:

- Simone Blum: "Met DSP Alice klopt het gewoon" • Je paard niet lekker in zijn vel? Doe de total check!
- Hoefsmeden met een missie • Maurice Van Roosbroeck over ontspanning en lengte houden • In de wei bij Adelinde Cornelissen • Waardeer het oudere sportpaard • Compressietherapie, hoe werkt dat eigenlijk?

Op het harde
rechtuit draven.

“Unieke samenwerking”

Het overkomt iedereen wel eens: je paard zit niet lekker in zijn vel. Hij is niet kreupel, maar toch loopt hij niet zoals 'ie normaal loopt'. Wat doe je dan? Het team van Help your Horse heeft de oplossing en checkt je hele paard, inclusief het harnachement.

TEKST: CARLIJN DE BOER
FOTO'S: DANIELLE BERLOTH

Dierenarts Arthur Asveld bekijkt de Buigproef van het linkerachterbeen. resultaten.

“We merken dat paarden-eigenaren vaak niet weten waar ze naar toe moeten met een paard dat anders is dan normaal en dus niet lekker in zijn vel steekt. Ten eerste omdat er vaak geen duidelijke symptomen zijn en ten tweede, wie moet je er bijhalen; een dierenarts, osteopaat, zadelmaker of wat dan ook?”, begint gecertificeerd paardentandarts Saskia ten Cate. “Toen dacht ik ‘hoe mooi zou het zijn om met een gespecialiseerd team een paard onder de loep te nemen, zodat we paard en ruiter kunnen helpen’. En zo is het unieke

Twintig keer nauwkeuriger

Jolanthe had zich met haar dertienjarige merrie Bo (zie kader) opgegeven voor deze check. Gespecialiseerd paardenarts Arthur Asveld heeft het intakeformulier bekeken, maar wil ook graag van de eigenaar zelf het verhaal horen. Ondertussen bekijkt Arthur het paard op stand. Daarna wordt er een klinisch onderzoek gedaan. Er wordt eerst op een rechte lijn op de harde ondergrond zowel gestapt als gedraafd, naar Arthur toe en van hem af. Daarna bekijkt hij Bo op de harde (in stap en draf) en vervolgens op

JOLANTHE EN BO

Voorafgaand aan de check vult de deelnemer thuis al een intakeformulier in. Jolanthe Schretlen geeft aan dat ze de dertienjarige Bo (v. Dutch Dormello) pas vier maanden in haar bezit heeft. Recentelijk is ze voor het eerst succesvol in de klasse M dressuur gestart. Toch merkt ze dat als Bo spanning heeft, ze minder makkelijk links inbuigt en het bit dan links vastpakt. Daarbij maakt Bo dan ook ongelijke passen. Bij de oude eigenaar en behandelaar(s) was dit probleem bekend, maar daarnaast is Jolanthe heel benieuwd wat het team van de Help your Horse check van Bo vindt en of zij nog tips hebben.

“Voor ons is het ook interessant om met elkaar mee te kijken”

concept van een uitgebreide gezondheidscheck ontstaan. Een gespecialiseerd paardenarts, paardentandarts, bit- en hoofdstel-fitter, zadelpasser, osteopaat en teugeldrukmeter bekijken het paard en het harnachement, werken samen en geven vervolgens adviezen. Voor eigenaar en paard werkt dit veel efficiënter, want er zijn kortere lijnen tussen de verschillende vakgebieden. Voor ons is het ook heel interessant om met elkaar mee te kijken en elkaar aan te vullen.”

de zachte volte (alle drie de gangen). Bij dit klinische onderzoek wordt Arthur ondersteund door een, voor Nederland, nieuw meetsysteem, de Equinosis-lamenesslocator. Dit systeem maakt gebruik van drie sensoren: één wordt bevestigd op het kopstuk van het halster of hoofdstel en één aan de voorkant van een voorbeen tussen de kogel en de hoef. De derde zit midden op het kruis van het paard bevestigd. “Deze sensoren geven een bewegingsanalyse van het paard. Elk

ICREO osteopaat Marcia Veldboer onderzoekt Bo grondig

paard is iets asymmetrisch, maar de verschillen moeten binnen de perken blijven. Met het blote oog zien we natuurlijk ook heel veel, maar dit apparaat is twintig keer nauwkeuriger. Via een draadloze verbinding staan de sensoren in contact met een tablet, waarop direct de uitslagen te zien zijn. Eigenlijk zijn alle uitslagen van Bo binnen de marges. De voorbenen zijn symmetrisch. Het linkerachterbeen is 3,3 mm later dan rechts. De marge voor zuivere gang is tot 8,5 mm. Ook zie je met het blote oog, dat er linksachter een kleine afwijking is. Daarom doe ik aan dat achterbeen ook nog een buigproef. Daar komt Bo ook goed doorheen. Ik voel nog even de rug af en merk dat Bo linksachter op het SI gewricht iets gevoeliger is. Conclusie is dat er inderdaad linksachter een kleine afwijking is, maar niet iets wat nu verder onderzocht hoeft te worden", aldus

de kritische arts. We lopen terug naar stal; ondertussen heeft het team ook meegekeken en stelt de osteopaat al vast dat de linkerheup van Bo iets lager zakt dan rechts.

Diagonale benenpaar

In de volgende stap - overigens rouleren de stappen per paard zodat

"Dit apparaat is twintig keer nauwkeuriger"

er meerdere paarden op één avond bekeken kunnen worden - gaat ICREO osteopaat Marcia Veldboer verder met Bo. "Ik kijk altijd even mee bij het klinische onderzoek. Dit geeft mij al veel informatie. Daarna doe ik een check waarbij ik begin aan de voorkant, bij het tongbeen. Vervolgens voel ik het gehele lichaam aan

beide zijdes af. Ik merk dat Bo aan de rechterkant meer spanning heeft dan aan de linkerkant. Het zenuwstelsel van een paard moet goed kunnen functioneren, daarom is het belangrijk de beweeglijkheid van de wervelkolom te controleren. Ik kijk of de wervels aan de rechterkant kunnen openen als ik haar naar links buig en andersom. Vervolgens test ik onder andere de borstspieren. Ik merk dat ze links meer spanning heeft. Als ik daarna de beweeglijkheid van de ribben controleer, merk ik dat er twee ribben aan de rechterkant vast zitten. Bij de atlas noteer ik dat het inbuigen naar links spanning oplevert. Dat merkt Jolanthe ook in het rijden. De staartbeweging naar rechts en links is gelijk. Als laatste kijk ik of ik mijn hand achter het schouderblad kan schuiven, dit zegt onder meer iets over de spanning rond de laatste nekwervels. Mijn conclusie is dat het paard aan de voorkant links meer spanning heeft en aan de achterkant rechts. Dit is ook wel logisch, want rechtsachter geeft de krachten door aan linksvoor. Bo kan zeker zeker verbeteren als zij door een osteopaat behandeld wordt."

Mooi mondje

Het gebit wordt bekeken door Saskia ten Cate, die haar opleiding volgde in Amerika aan de Academy of Equine Dentistry: "Is Bo haar gebit regelmatig gecheckt?" "Volgens het boekje van de tandarts dat erbij zat toen ik haar kocht, is ze jaarlijks

gecontroleerd", antwoordt Jolanthe. "Dat is al heel goed. Ik zal eens kijken hoe het er nu voor staat. Eerst bekijk ik het paardenhoofd zelf. Ik controleer de kauwspieren aan de zijkanalen bij de kaken, maar ook op het voorhoofd boven de ogen. Ik check gevoelige reacties en symmetrische ontwikkeling van de spieren. Je ziet

Onderzoek in de mond door oprichtster van Help your Horse, Saskia ten Cate.

dat de kauwspieren bij Bo boven haar ogen meer ontwikkeld zijn dan aan de zijkant. Maar verder is er geen asymmetrie of gevoeligheid. Dan ga ik het gebit bekijken. Aan de tanden zit een klein beetje tandsteen en ik voel iets scherpere randen langs de kiezen linksonder. Verder zie ik geen golf of andere afwijking in de kiezenrij, deze is mooi recht. Als ik de kaken over elkaar beweeg, gaat dit mooi soepel en

gelijkmatig. Die scheefheid die Jolanthe voelt in haar hand zie ik zo niet terug. Als ik dit verder zou willen onderzoeken, moet ik gaan kijken of de drukverdeling op alle kiezen gelijk is en of de balans in het gebit goed is. Dit lukt echter alleen met sedatie. Gezien haar jaarlijkse controle bij de tandarts zie ik daar geen noodzaak toe. Al met al dus een mooi gebit dat gewoon jaarlijks even gecontroleerd moet worden."

Stappenplan

Bit- en hoofdstelfitter Lotte Klumper heeft al even meegekeken naar de bevindingen van Saskia en gaat met haar check van start. Het paard van Jolanthe heeft een anatomisch hoofdstel van Fairfax met extra zacht drukverdelend materiaal onder kopstuk en neusriem. Lotte bekijkt eerst het hoofdstel: "Dit is een heel fijn hoofdstel; het voorkomt vervelende druk op gevoelige gedeelten. Als ik een hoofdstel check, dan volg ik een aantal stappen. Ten eerste: is er voldoende ruimte achter de oren? Of trekt bijvoorbeeld de frontriem het hoofdstel tegen de oren? Ten tweede moeten er onder het kopstuk twee vingers geplaatst kunnen worden. Vervolgens kijk ik of de frontriem groot genoeg is en of deze niet drukt op het voorhoofd. Bij stap vijf bekijk ik de neusriem. Die moet net onder het jukbeen zitten, dus niet te hoog of te laag. En uiteraard moet er voldoende ruimte zijn tussen neusriem en neusbeen, twee vingers. Daarna controleer ik of het hoofdstel niet scheef gegespt zit. Ook de hoogte van het bit is uiteraard belangrijk. Trek je het bit naar je toe, als je voor je paard staat, dan moet er net een beginnend plooiatje zichtbaar zijn. Jolanthe gaf ▶

1: Er moeten ook twee vingers onder het kopstuk passen. 2: Het beginnende mondpliooiatje is te zien. 3: Lotte controleert de hoogte van de neusriem.

aan dat het bit aan de linkerkant meestal ietsje meer uitsteekt dan rechts, ook als de teugels los hangen. Maar als ik kijk, kan ik aan het hoofdstel of bit geen asymmetrie ontdekken. Osteopaat Marcia kijkt nog eens mee en concludeert dat het gedeelte achter de oren van Bo aan de linkerkant wat bolliger is dan aan de rechterkant en het uitsteken van het bit aan één kant kan verklaren. Voor het bitfitgedeelte kijk ik of het bit de juiste maat heeft. Haal je het bit naar één kant door de mond, dan mag deze een halve tot een hele centimeter uitsteken. Voor de dikte van het bit kijk ik hoeveel ruimte er in de paardenmond is en de scherpte van de lagen. Vaak is het zoeken naar een geschikt bit even puzzelen en een kwestie van uitproberen. Dit hoofdstel en bit passen Bo heel goed."

Van alle kanten

Zadelpasser Heleen Klumper had al even meegekeken met de osteopaat. Als ze zelf Bo bekijkt, geeft ze aan: "Net als Marcia kijk ik ook eerst naar de symmetrie in het lichaam en

de verschillen in spierspanning. Vooral de rand van het schouderblad, dat bestaat uit kraakbeen, kan gevoelig zijn als het zadel daar op ligt. Ook voel ik de singellijn af. Daarna check ik het zadel. Is de boom recht als ik van achteren naar voren over het zitvlak heen kijk? De boom moet veren, maar niet te veel. Is het verloop van beide kussens hetzelfde? Zitten er geen rare bobbels? Als ik de takken van de boom naar elkaar

toe of naar buiten druk, mag het niet veren; dan zou de voorboom stuk zijn. Daarna leg ik het zadel op het paard en bekijk meteen hoe de reactie van het paard is. Ik hou er hierbij wel rekening mee dat een merrie narriger kan reageren. Belangrijkste is dat het zadel ruim achter het schouderblad ligt en de lengte van de boom niet voorbij de achttiende borstwervel komt. De tak van de boom die in de pocket zit, moet drie vingers achter

INTERESSANT EN NUTTIG

Na afloop reageert Jolanthe enthousiast: "Ik vond het heel interessant en nuttig. Het is echt uniek dat er verschillende gespecialiseerde mensen op hetzelfde moment naar je paard kijken. Ze namen de tijd en er werd gewerkt met rust en aandacht naar het paard toe. Je merkte ook de fijne samenwerking van deze vakmensen onderling en ze keken positief kritisch naar je paard. Vooraf heb je bepaalde verwachtingen en gelukkig kwam dat sterk overeen met de uitslag. Ik wist dat Bo minder flexibel is in het linker SI-gewricht en ze is daar ook voor behandeld. Er kwamen geen schokkende dingen uit, dat was voor mij een geruststelling en bevestiging dat ik op de goed weg zit. Ik liet Bo al regelmatig behandelen door een dierenarts/ chiropractor en denk dat de aanvulling van Marcia als osteopaat, heel goed zal zijn. Ik ga nog een afspraak met haar plannen."

1

2

3

1: Er moeten ook twee vingers onder het kopstuk passen. 2: Het beginnende mondpluittje is te zien. 3: Lotte controleert de hoogte van de neusrriem.

Frans laat zien dat het lampje gaat branden als hij aan de teugel trekt.

Jolanthe rijdt met de Trainrein. Het lampje brandt nu heel even aan de rechterkant, maar vaker aan de linkerkant.

de schouder liggen. Dat komt overeen met één vinger tussen de voorkant van het zadel en de schouder. De voorboom mag niet te strak of te ruim zitten. Met één hand moet je aan beide kanten soepel onder het zadel door kunnen bewegen. Daarna controleer ik ook of het zadel niet kiept, door wisselend op de voor- en achterboom te drukken. Het zadel mag dan niet wiebelen. Ik kijk of de singelstoten gelijk lopen met de

Uit onderzoek is overigens gebleken dat je dit gewicht met een factor acht kunt vermenigvuldigen om te bedenken wat de gevoelige paardenmond voelt. De Trainrein is puur een indicator, die de ruiter bewust laat worden hoeveel druk er op welke teugel zit. Vaak weten ruiters niet dat ze onbewust bijvoorbeeld hun rechterteugel meer gebruiken. Om jezelf meer op twee teugels te leren rijden, kan de Trainrein je helpen."

HELP YOUR HORSE

Help your Horse is een algehele check waarbij paard en harnachement uitgebreid bekeken worden. Als eigenaren de paarden ook behandeld willen hebben of een bit- en zadelpassie willen doen tijdens het rijden, kan daar een vervolgspraak voor gemaakt worden. De Help your Horse check wordt regelmatig georganiseerd bij Arthur Dierenkliniek in Wierden. Kijk voor meer informatie op de facebookpagina van Help your Horse.

"Ik houd er wel rekening mee dat een merrie narriger kan reageren"

singelgroeve. De singel mag het zadel niet naar voren trekken en de singel mag niet tegen de ellebogen komen. Verder moeten de kussens gelijk zijn en voldoende veerkracht hebben. Als je een minder bespierde kant namelijk meer gaat opvullen is deze harder en werkt dit juist de spierontwikkeling tegen. Dit zadel ligt mooi op Bo."

Bewustwording

Als laatste is een teugeldrukmeter, oftewel de Trainrein, aan de beurt. Bedenker van deze indicatieteugel Frans van den Bogaerd legt uit: "We hebben een teugel met een indicator, een lampje, dat gaat branden als de druk meer wordt dan 2,5 of 5 kilogram, net wat de ruiter wenst

Jolanthe rijdt in de baan en krijgt voor deze keer ook meteen een les van instructrice Martine Kerkhof. Normaal zit deze les niet bij de check inbegrepen. "Je ziet dat als Bo gespannen is er een ongelijke paslengte ontstaat en het linkerlampje van de Trainrein vaker oplicht. Dit los je op door het paard te laten ontspannen. We zien in dit geval dat het ook belangrijk is om Bo recht te richten. Als Bo leert op beide kanten evenveel in te buigen, wordt de ongelijkheid in de passen ook minder." Naarmate Jolanthe langer rijdt en Bo zich meer ontspant en Jolanthe haar merrie ook rechtgericht krijgt, loopt de merrie fijner en met gelijke passen en licht het linker lampje minder vaak op."

Jolanthe met haar merrie Bo.